

เส้นทางการเกิดตัวแทนของผู้ใช้แรงงานในประเทศอังกฤษและฝรั่งเศส

England and France Labour Representation Path

วนาภรณ์ พันธุ์พุกษ์¹

Wanaporn Phanphruk

บทคัดย่อ

การเข้าถึงสิทธิ เสรีภาพและความเสมอภาคของกลุ่มผู้ใช้แรงงานที่มักไม่เท่าเทียมกับคนกลุ่มอื่นในสังคมเสมอ ทำให้เกิดเป็นข้อสงสัยว่าเกิดอะไรขึ้นกับสิทธิ เสรีภาพและความเสมอภาคของผู้ใช้แรงงานผู้เปลี่ยนโลก ทั้งๆ ที่พวกเขาเป็นกลุ่มที่เป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศในทุกมิติ แต่กลับต้องถูกเอาไรต์เอาเปรียบถูกกดขี่ข่มเหงอยู่เสมอ ทำให้กลุ่มผู้ใช้แรงงานต่างโหยหาเรียกร้องสิทธิ เสรีภาพและความเสมอภาคอยู่ตลอดเวลา จึงทำให้มีการรวมกลุ่มกันต่อสู้เพื่อให้ได้มาซึ่งสิทธิ เสรีภาพและความเสมอภาค แม้จะต้องแลกมาด้วยเลือดเนื้อและชีวิตก็ตาม จนกระทั่งเกิดตัวแทนของกลุ่มผู้ใช้แรงงานขึ้นที่มีบทบาททางรัฐสภาในการปกป้องคุ้มครองผลประโยชน์ของผู้ใช้แรงงาน บทความขึ้นนี้จะกล่าวถึงเฉพาะผู้ใช้แรงงานในประเทศอังกฤษและฝรั่งเศสเป็นหลัก จากการที่กลุ่มผู้ใช้แรงงานในประเทศทั้ง 2 ได้รับสิทธิ เสรีภาพและความเสมอภาคถือเป็นสารตั้งต้นของความเป็นประชาธิปไตย จนนำไปสู่เหตุปัจจัยที่เป็นตัวเกื้อหนุนส่งเสริมจนเกิดเป็นผลในพัฒนาการของกลุ่มผู้ใช้แรงงาน จนกลายเป็นพรรคการเมืองและสหภาพแรงงานที่เป็นตัวแทนของกลุ่มที่มีความเข้มแข็งและช่วยปกป้องสิทธิประโยชน์ของกลุ่มเสมอมา และยังสามารถใช้เป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อการพัฒนาของกลุ่มผู้ใช้แรงงานไทยให้มีความเข้มแข็งดังเช่นประเทศอังกฤษและฝรั่งเศสได้ในอนาคตอันใกล้

¹ นักวิชาการอิสระ และผู้บริหารบริษัท แทคที จำกัด

คำสำคัญ : สิทธิ เสรีภาพ เสมอภาค แรงงาน

Abstract

Right, liberty and freedom seems to be inaccessible for the labour class in any society even though they are the prime movers for the countries in all dimensions. There has been a long history that the working class has formed groups to fight and fell, to go forward and backward in retaining their rights and liberty. With blood and tears, the labour class in some countries finally have their own representatives in the parliaments to voice their needs. This article mainly addresses labors in England and France. Due to the fact that labour groups in both countries are entitled to liberty and equality, which is also the beginning of the democracy. Leading to the factors that are supportive and resulting in a robust and strong bargaining power labour group. Thereafter, become a political party and trade union to protect the interests of the group. The Thai trade union and labour groups may follow their footsteps or learn from both countries' history. Then we will develop our own path to a strong and meaningful Thai labour groups to successfully protect the rights and liberty of the Thai work force.

Keywords : Right, Liberty, Freedom, Labour

บทนำ

มนุษย์ไม่ใช่ผู้สร้างโลกแต่โลกที่เป็นอยู่ในทุกวันนี้และที่จะอภิวัฒน์ต่อไปในอนาคตล้วนเกิดขึ้นด้วยสองมือของมนุษย์ที่เราเรียกกันว่าแรงงาน ในแง่นี้มนุษย์ทุกคนจึงเป็นผู้ใช้แรงงานเพื่อการดำรงอยู่ของเผ่าพันธุ์มนุษย์ ตลอด

อารยธรรมของมนุษย์ที่ได้ถือกำเนิดเกิดขึ้น ความเจริญรุ่งเรืองและเสื่อมสลายไปจนกลายเป็นวัฏจักรที่ทิ้งเศษซากไว้ ให้มีการศึกษาทางโบราณคดีและประวัติศาสตร์ล้วนเป็นผลมาจากมนุษย์ผู้ใช้แรงงานเช่นกัน และจะยังคงเป็นเช่นนี้ต่อไปไม่ว่ามนุษย์ผู้ใช้แรงงานในปัจจุบันจะเปลี่ยนโลกนี้ไปอย่างไรก็ตาม ฉะนั้นผู้ใช้แรงงานทุกคนจึงเป็นผู้เปลี่ยนโลก เมื่อผู้ใช้แรงงานมีบทบาทสำคัญ เป็นถึงผู้เปลี่ยนโลกแล้ว แต่เพราะเหตุใดผู้ใช้แรงงานส่วนใหญ่ในโลกใบนี้กลับยังมีความทุกข์ยากแสนเข็ญ ลำบากและต้องถูกกดขี่จากมนุษย์ด้วยกันอีก

หากมองย้อนกลับไปในอารยธรรมของมนุษย์ว่าผู้ใช้แรงงานอยู่ในสถานะที่ดำรงเป็นอยู่อย่างไร ซึ่งประวัติศาสตร์ของมนุษย์โดยย่อเพื่อความอยู่รอดในธรรมชาติเพราะมนุษย์เป็นสัตว์สังคมจึงต้องมีการอยู่ร่วมกันตามกฎของธรรมชาติ โดยมีผู้ที่แข็งแรงที่สุดเป็นจำพวกทำหน้าที่ปกป้องดูแลลูกน้องหรือสมาชิก และลูกน้องหรือสมาชิกมีหน้าที่ทำตามคำสั่งเป็นลักษณะการแลกเปลี่ยนพึ่งพาอาศัยกัน อันเป็นจุดเริ่มต้นของระบบการจ้างงานที่มีการเอาแรงงานเข้าไปแลกกับปัจจัย 4 เพื่อดำรงชีวิต เมื่อมีระบบการจ้างเกิดขึ้นผู้ใช้แรงงานถูกกำหนดให้เป็นชนชั้นหนึ่งในสังคมที่จะต้องรับใช้ชนชั้นที่สูงกว่า ในลักษณะที่ต่างเกือกลูกพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันตามแนวคิดทฤษฎีระบบอุปถัมภ์ (อมรา พงศาพิชญ์ และปรีชา คุวินทร์พันธุ์, 2539, หน้า 47) เมื่อสังคมเจริญขึ้น แต่สำนึกของมนุษย์กลับตกต่ำลงไม่คำนึงถึงคุณธรรม จริยธรรมและศีลธรรม นึกถึงแต่ผลประโยชน์ของตนเองยอมก่อให้เกิดการเอารัดเอาเปรียบกัน ซึ่งโดยธรรมชาติแล้วผู้ที่อยู่เหนือกว่าย่อมเป็นผู้กระทำจึงส่งผลให้เกิดการกดขี่แรงงานขึ้น นับตั้งแต่ยุคอาณาจักรอียิปต์โบราณมีการใช้แรงงานทาสสร้างพีระมิดสร้างสุสานฟาโรห์ล้วนเป็นไปเพื่อสนองความต้องการของชนชั้นสูงเท่านั้นทำให้มีแรงงานต้องล้มตายลงเป็นจำนวนมาก การกดขี่แรงงานมีต่อเนื่องเรื่อยมาจนกระทั่งเข้าสู่ยุคเมิดได้เกิดระบบศักดินาสวามิภักดิ์หรือระบบฟิวดัล (Feudalism) ขึ้นเป็นองค์กรแบบเบ็ดเสร็จเด็ดขาด เป็นสังคมที่ควบคุมชีวิตของคนตั้งแต่เกิดจนตายไม่สามารถย้ายฐานันดรได้ ใครเกิดชนชั้นไหนก็ต้องตายไปกับชนชั้นนั้น ซึ่งระบบนี้เป็นระบบที่เต็มไปด้วยการกดขี่ข่มเหงที่ชนชั้นต่ำนอกจากต้องหาเลี้ยงตนเองแล้ว ยังต้องทำงานเลี้ยงดูนายที่เป็นคนชนชั้นสูง

ระบบศักดินาสวามิภักดิ์หรือระบบฟิวดัล (Feudalism) ได้แผ่ขยายไปครอบคลุมทั่วทุกประเทศในยุโรปรวมถึงประเทศไทย

ภายหลังสงครามครูเสด (Crusade)(ค.ศ.1095-1291) ระบบศักดินาสวามิภักดิ์หรือระบบฟิวดัล (Feudalism) ก็ถึงกาลเสื่อมลงเพราะเจ้าของที่ดินได้ล้มตายลงจากการไปสงคราม ส่งผลให้ชาวนาเป็นไทแก่ตัว ระบบเศรษฐกิจที่ผูกติดมากับระบบศักดินาสวามิภักดิ์หรือระบบฟิวดัล (Feudalism)ก็ถึงล่มสลายตามไปด้วยถือเป็นการปลดโซ่ตรวนออกจากชาวนา สิทธิต่างๆ ที่พวกชาวนาไม่เคยได้รับก็เริ่มได้รับมากขึ้น ส่งผลให้โครงสร้างทางสังคมได้เปลี่ยนไป เกิดชนชั้นใหม่ขึ้นคือชนชั้นกลาง เป็นชนชั้นที่มีบทบาทในสังคมอย่างมากจึงทำให้เริ่มมีการรวมตัวกันเพื่อจัดตั้งสมาคมขึ้นเพื่อเป็นตัวแทนในการปกป้องรักษาผลประโยชน์ของกลุ่มจนมีอิทธิพลต่อการกำหนดทิศทางของประเทศ ภายหลังชนชั้นกลางถือเป็นชนชั้นที่บทบาทต่อการเคลื่อนไหวในหลายๆ ประเทศแถบยุโรป เมื่อการปกครองภายใต้ระบบศักดินามีการกดขี่ประชาชนผู้อยู่ภายใต้การปกครองมาก จนทำให้เกิดกระบวนการเรียนรู้และความตื่นตัวทางปัญญา เพื่อให้หลุดพ้นจากการถูกครอบงำทางการเมืองจากชนชั้นที่สูงกว่าและศาสนา จึงนำมาสู่การช่วงชิงอำนาจเพื่อจำกัดอำนาจกษัตริย์ถึงการล้มล้างการปกครองในระบบสมบูรณาญาสิทธิราชย์ ก่อให้เกิดกลุ่มผลประโยชน์ทางการเมืองใหม่ๆ ขึ้นมา (กุลลดา เกษบุญชู- มีด, 2561, หน้า 53-57) อันสืบเนื่องมาจากสภาพสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองในสังคมแต่ละสังคมเป็นตัวกำหนดสภาพของการเกิดกลุ่มขึ้นมา เช่น การเกิดกลุ่มผู้ใช้แรงงาน หรือกลุ่มกรรมกรในทวีปยุโรปก็เนื่องมาจากการปฏิวัติอุตสาหกรรม

วิวัฒนาการชนชั้นแรงงานของอังกฤษ

เกิดการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจชนิดพลิกฝ่ามือจึงเกิดการขยายตัวของประชากรเริ่มกลับมาใช้เงินตราอีกครั้งเป็นการต่อยอดถึงความเสื่อมสลายของระบบศักดินา จึงเกิดการแย่งชิงอำนาจความเป็นใหญ่จนทำให้เกิด การแตกแยกของแคว้นต่างๆ ออกเป็นรัฐเล็กกรัฐน้อย ถือเป็นจุดเริ่มต้นของวิวัฒนาการทางการเมืองการปกครองที่เป็นแบบรวมศูนย์อำนาจหรือระบอบ

สมบูรณาญาสิทธิราชย์ (สมบัติ อารังธัญวงศ์, 2548, หน้า 32-34) ต่อมาได้มีการนำเอาระบบศักดินากลับมาใช้อีกครั้ง มีการรีดนาทาเร้นประชาชนอย่างขนานใหญ่ทำให้เกิดความรื้อนกันทั่วหน้า จึงนำไปสู่การจำกัดอำนาจกษัตริย์ด้วยกฎบัตรแมกนา คาร์ต้า (Magna Carta) ขึ้น อย่างไรก็ตามชีวิตของชาวนาชนชั้นต่ำที่เป็นผู้ใช้แรงงานก็ยังคงถูกกดขี่ถูกเอารัดเอาเปรียบจากคนชนชั้นสูงอยู่ดี ประกอบกับมีการขยายตัวของประชากรทำให้เกิดภาวะคนว่างงานมากแต่ก็มีค่อนข้างจำกัด จึงเป็นโอกาสของชนชั้นสูงที่จะต่อรองราคาได้มากขึ้น เมื่อเกิดความไม่สอดคล้องของอุปสงค์ (Demand) และอุปทาน (Supply) การจ่ายค่าแรงจึงเป็นเพียงแค่นี้ให้มีชีวิตอยู่รอดไปวันๆ ซึ่งความเป็นจริงของสิทธิทางธรรมชาติผลผลิตที่เกิดจากแรงงานต้องเป็นสิทธิของเจ้าของแรงงานอย่างเต็มเม็ดเต็มหน่วยไม่ใช่ให้เท่าที่ชนชั้นสูงอยากให้เท่านั้น ส่วนคุณภาพชีวิตไม่ต้องพูดถึงเพราะไม่ต่างอะไรกับแรงงานสัตว์ที่ให้เพียงแค่ขำกิ้นให้อิ่มท้อง การที่กลุ่มชนชั้นสูงถือทั้งอำนาจเงินและอำนาจรัฐ แม้ชาวนามีสสิทธิตามกฎหมายในการปกป้องตนเองเมื่อผู้ถืออำนาจกฎหมายเป็นผู้เอาเปรียบเสียเองแล้วจะไปพึ่งใครได้นอกเสียจากก้มหน้ายอมรับชะตากรรมของตน

ในศตวรรษที่ 14 ชาวนามผู้ใช้แรงงานเริ่มเรียนรู้ในการปกป้องสิทธิของตนเอาด้วยการรวมกลุ่มกันจนมีขนาดใหญ่ระดับชาติและมีพลังมากจนกษัตริย์ต้องยอมรับข้อเสนอ ประกอบกับการเกิดขึ้นของชนชั้นกลางที่เป็นกำลังสำคัญในการผลักดันให้เกิดการรวมกลุ่มกันของชนชั้นชาวนากับชนชั้นกลาง เพื่อเป็นตัวแทนในการปกป้องผลประโยชน์ต่าง ๆ ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างอำนาจทางการเมืองในเวลาต่อมา สิ่งที่สะท้อนให้เห็นถึงการมีตัวตนในสังคมหรือการได้รับการยอมรับทางสังคมนั้น มาจากความมุ่งมั่นมีความสามัคคีจนเกิดเป็นพลังและช่วยกันผลักดันจึงจะได้รับการยอมรับนั้นหมายถึงการได้รับสิทธิที่เท่าเทียมกับชนชั้นอื่นในสังคม ทำให้สิทธิของชาวนามผู้ใช้แรงงานเริ่มมีมากขึ้นในปลายราชวงศ์สจิวต (ค.ศ.1685-1689) จึงทำให้มีการรวมกลุ่มจัดตั้งเป็นองค์กรที่เป็นตัวแทนของกลุ่มในนามกลุ่มวิก (Whig) โดยเริ่มต้นจากการรวมกลุ่มของโจรห้าร้อยที่เป็นพวกชาวนามผู้ใช้แรงงานกับชนชั้นต่ำที่ถูกกดขี่ข่มเหงมีอุดมการณ์ร่วม และมีจุดมุ่งหมายที่สอดคล้องกันเพื่อ

ต้องการปกป้องผลประโยชน์ของกลุ่ม จึงเป็นจุดเริ่มต้นของการรวมกลุ่มกัน ภายใต้สิทธิเสรีภาพที่รัฐให้การรับรองอันเป็นวิถีของประชาธิปไตย จึงทำให้กลุ่มวิก (Whig) ได้เข้าไปมีบทบาททางการเมืองจนถึงการเข้าร่วมบริหารประเทศ หากครั้งใดที่กลุ่มวิก (Whig) ได้รับชัยชนะการบริหารประเทศก็จะเป็นลักษณะการให้สิทธิ เสรีภาพและความเสมอภาคกับกลุ่มผู้ไร้แรงงานทั้งหลาย และยังให้สิทธิเสรีภาพในการเขียนสามารถวิจารณ์การทำงานใดๆ ของรัฐได้ โดยยึดหลักสัญญาประชาคมตามแนวคิดของจอห์น ล็อก (John Lock) ที่ถือว่าสังคมการเมืองกำเนิดมาจากการทำสัญญาร่วมกัน เพื่อให้เกิดการปกป้องชีวิต เสรีภาพ และทรัพย์สินของทุกคน รัฐบาลเป็นเพียงตัวแทนของสังคมในการบริหารบ้านเมืองโดยความยินยอมของประชาชน (สมชาย กษิติประดิษฐ์, 2542, หน้า 19-20) ไม่ใช่อำนาจบาตรใหญ่ข่มขู่ประชาชนผู้เป็นเจ้าของประเทศ เพราะฉะนั้นรัฐสภาจึงมีอำนาจควบคุมฝ่ายบริหารแม้จะเป็นอำนาจสูงสุดแต่ก็จะจำกัดด้วย “กฎธรรมชาติ” ที่จะต้องเคารพต่อสิทธิเสรีภาพของมนุษย์ทุกคนอย่างเสมอเหมือนกันไม่มีการแบ่งชนชั้น ซึ่งเป็นสิทธิตามสภาพธรรมชาติที่มีอยู่แล้วนั่นคือหลักสิทธิมนุษยชน การใช้อำนาจของรัฐจึงต้องเป็นไปเพื่อให้เกิดความสงบสุขภายใต้กฎกติกาที่ได้กำหนดไว้ (เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์, 2558, หน้า 39)

เมื่อเข้าสู่ยุคปฏิวัติอุตสาหกรรมในปีค.ศ. 1780 ได้นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจอย่างชัดเจน และยังมีเกิดขึ้นของชนชั้นใหม่ในสังคมคือชนชั้นแรงงาน เกิดการอพยพเข้ามาขายแรงงานในเมืองของชาวไร่ชาวนา ที่ส่งผลให้วิถีชีวิตพวกเขาเปลี่ยนไปจากเดิมที่เป็นแรงงานชาวไร่ชาวนา กลายมาเป็นแรงงานในภาคอุตสาหกรรมถือเป็นชนชั้นแรงงานเต็มขั้น ความ เป็นอยู่ที่เต็มไปด้วยความยากลำบาก ต้องอยู่กันอย่างหนาแน่นจนนำมาสู่ ปัญหาทางด้านสุขภาพ เกิดการชูดริตแรงงานด้วยการจ่ายค่าแรงต่ำและใช้ แรงงานเกินเวลาที่กำหนดเพื่อเพิ่มผลผลิตให้มากที่สุด ต้องกลายเป็นชนชั้น แรงงานผู้ถูกกดขี่เอารัดเอาเปรียบและไม่ได้รับความเป็นธรรมจากกฎหมาย (ฉัตรทิพย์ นาถสุภา, 2536, หน้า 7, 11-13) การกดขี่ที่ยังคงปรากฏชัดในสังคม จนกระทั่งสภาพแรงงานได้เริ่มแพร่หลายมากขึ้นในเมืองใหญ่ๆ คนงานใน

โรงงานต่างๆ จึงเข้าร่วมกับสมาคมเพื่อไม่ให้ถูกเอารัดเอาเปรียบจากนายจ้าง ได้ร่วมกันผลักดันให้เกิดสหภาพทั่วไปขึ้นเป็นองค์กรระดับชาติและปฏิรูปกฎหมายเลือกตั้งปี ค.ศ.1832 ที่ได้รับการสนับสนุนจากประชาชนอย่างล้นหลาม แต่ชนชั้นแรงงานก็ยังคงไม่ได้รับสิทธิทางการเมืองตามกฎหมายเอกรชนชั้นอื่น ๆ จึงทำให้ชนชั้นแรงงานยังคงไม่มีตัวแทนของกลุ่มที่จะเข้าไปเป็นกระบอกเสียงแทน ย่อมไม่เกิดกฎหมายที่ให้ความคุ้มครองกับกลุ่มผู้ใช้แรงงาน ฉะนั้นจึงมีแนวคิดร่วมกันในการจัดตั้งเป็นสหภาพแรงงานขึ้นเพื่อเป็นตัวแทนของผู้ใช้แรงงาน และยังเป็นการถ่วงดุลอำนาจเพื่อให้เกิดความเท่าเทียมกันในทุกชนชั้นทางสังคม ไม่ว่าจะเป็นสิทธิทางการเมืองหรือสิทธิการออกเสียงเลือกตั้ง

จนกระทั่งประสบความสำเร็จภายใต้พระราชบัญญัติสหภาพแรงงาน (Trade Union Acts) ซึ่งเป็นสิ่งที่พิสูจน์ความใจกว้างของรัฐบาลที่มีต่อผู้ใช้แรงงาน จึงถือได้ว่าอังกฤษเป็นประเทศแรกในยุโรปที่มีสหภาพแรงงาน ที่มีการพัฒนากลายเป็นตัวแทนของชนชั้นแรงงานในนามของพรรคแรงงาน(Labour Party) ที่มีกลุ่มผู้ใช้แรงงานเป็นฐานเสียงมวลชนอันสำคัญของพรรค อันมีจุดประสงค์เพื่อรักษาและปรับปรุงสภาพชีวิตการทำงานของผู้ใช้แรงงานให้ดีขึ้น และมีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจนในการเพิ่มค่าจ้างและให้มีสวัสดิการของผู้ใช้แรงงานอย่างจริงจัง ซึ่งส่งผลให้โฉมหน้าทางการเมืองของอังกฤษจึงเกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก เป็นการแสดงถึงพลังที่ทำให้การสนับสนุนทางการเมืองตามชนชั้นอย่างชัดเจน (พุทธิสาน ชุมพล, 2544, หน้า 26) จึงกล่าวได้ว่าการปฏิวัติอุตสาหกรรมถือเป็นการเปลี่ยนแปลงโลกครั้งใหญ่ นอกเหนือจากความสำเร็จทางด้านอุตสาหกรรม ทำให้วิถีชีวิตความเป็นอยู่ โครงสร้างทางสังคม วัฒนธรรมรวมถึงระบบเศรษฐกิจได้เปลี่ยนแปลงไปตลอดกาลโดยมีรากฐานจากการปฏิวัติครั้งนี้มีทั้งดีและร้ายปะปนกันไป การปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งนี้ได้ก่อร่างสร้างโครงที่เป็นจุดเริ่มต้นให้กับสังคมยุคใหม่ที่ฝังรากลึกลงไปและแตกหน่อออกเป็นความก้าวหน้าในมิติต่างๆ

วิวัฒนาการชนชั้นแรงงานของฝรั่งเศส

จะปฏิเสธไม่ได้เลยว่าการต่อสู้ทางชนชั้นของอังกฤษเป็นเหมือน ปฏิกริยาลูกโซ่ที่สั้นสะเทือนไปถึงฝรั่งเศส จนเป็นสาเหตุที่นำไปสู่การปฏิวัติ ฝรั่งเศสในปีต่อมา จากความคับแค้นใจที่สะสมมาตั้งแต่ในอดีตและประจวบ เหมากับกลุ่มชนชั้นกลางมีความเบื่อหน่ายต่อการใช้อำนาจแบบเบ็ดเสร็จของ กษัตริย์ เพราะความเป็นประเทศมหาอำนาจที่มีอาณานิคมในครอบครอง มากมายจึงส่งผลให้อำนาจของกษัตริย์เพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เมื่อกษัตริย์มีอำนาจก็ย่อม ต้องดำรงรักษาสถานภาพของอำนาจไว้ จึงทำให้มีระบบการปกครองระบอบ สมบูรณาญาสิทธิราชย์ที่รวมศูนย์อำนาจไว้ที่กษัตริย์ และมีโครงสร้างทางสังคม ที่แบ่งเป็น 3 ชั้น สำหรับคนยากจนและผู้ใช้แรงงานไม่ได้รับการจัดให้อยู่ใน ชนชั้นทางสังคม แต่กลับต้องเป็นผู้ถูกขูดรีดภาษีจากรัฐและถูกเกณฑ์แรงงาน เพื่อค้ำจุนฐานเศรษฐกิจของประเทศ ด้วยระบบการปกครองของฝรั่งเศสไม่เอื้อ ต่อกลุ่มชนชั้นกลางหรือชนชั้นฐานันดรที่ 3 และชนชั้นต่ำหรือกลุ่มชาวไร่ชาวนา ช่างฝีมือ ผู้ใช้แรงงาน คนยากคนจน ที่ไม่มีโอกาสยกมาตรฐานการครองชีพและ ชีวิตความเป็นอยู่ให้สูงขึ้นไปทัดเทียมกับอีก 2 ชั้นชั้นอื่นเป็นเหตุแห่งความ เหลื่อมล้ำที่เกิดขึ้น จึงทำให้ชนชั้นกลางและชนชั้นต่ำรวมตัวกันต่อต้านกษัตริย์ จนนำไปสู่เหตุการณ์ปฏิวัติฝรั่งเศสขึ้นในปีค.ศ.1789

เมื่อกษัตริย์ใช้ชีวิตความเป็นอยู่ที่หรูหราความเป็นอยู่อย่างสุขสบาย ในขณะที่ประชาชนกลับต้องมีชีวิตความเป็นอยู่ที่แล้งแค้นถูกกดขี่ข่มเหงถูกขูด รีดไม่ได้รับความเป็นธรรม จึงสร้างความคับแค้นใจแก่ประชาชน (สมใจ ไพโรจน์ อธิราชย์, 2540, หน้า 1-2) และภาวะเศรษฐกิจตกต่ำอันมีสาเหตุมา จากการขยายตัวทางด้านอุตสาหกรรมที่สูงขึ้นจนไม่สามารถควบคุมได้เพราะ ปัญหาของการปรับตัวที่ตามไม่ทันความเปลี่ยนแปลงของระบบทุนนิยม รัฐจน ปัญหาไม่สามารถแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้ ส่งผลให้คนในประเทศต้องดำรงชีพ อยู่อย่างมีดมนไร้ทางออกภายใต้การกดขี่และความอยุติธรรมที่ได้รับ เมื่อความ อดกลั้นถึงที่สุดจึงกลายเป็นระเบิดเวลาที่สั่งสมมานานไม่ว่าจะเป็นเพราะระบบ การปกครอง ปัญหาทางด้านเศรษฐกิจ ปัญหาทางด้านกฎหมายและปัญหาของ การถูกกดขี่ทางชนชั้น จนนำไปสู่การต่อต้านอำนาจกษัตริย์ด้วยการปฏิวัติในปี

ค.ศ.1789 และได้พยายามปฏิรูประบอบกษัตริย์ให้อยู่ภายใต้รัฐธรรมนูญ แต่กษัตริย์ไม่สามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้ทำให้การปกครองของฝรั่งเศสเป็นไปแบบอ่อนแอ บางครั้งบางครั้งก็มีการออกกฎหมายลิดรอนสิทธิของประชาชน ในที่สุดกฎหมายดังกล่าวก็ถูกล้มล้างไปโดยกลุ่มแกนนำปฏิวัติ และมีการร่วมกันออกกฎหมายฉบับใหม่ขึ้นโดยให้ความเป็นธรรมและเท่าเทียมกันต่อทุกกลุ่มชนชั้น ในการปฏิวัติครั้งนี้ส่งผลให้ชนชั้นแรงงานได้รับการยอมรับสิทธิของกลุ่มผู้ใช้แรงงานหรือชนชั้นแรงงานขึ้น

ผลจากการสนับสนุนของมวลชนที่ร่วมกันทุกฝ่ายจนเกิดประชาธิปไตยขึ้นในสังคม พร้อมทั้งสถาปนาระบอบรัฐสภาภายใต้รัฐธรรมนูญหลักของการกระจายอำนาจขึ้นมาใช้เป็นแนวทางในการบริหารปกครองบ้านเมือง จนเกิดสิทธิเสรีภาพและเกิดความเท่าเทียมกันขึ้นภายใต้การปกครองในระบอบประชาธิปไตย อย่างไรก็ตามสิทธิ เสรีภาพและความเสมอภาคของกลุ่มผู้ใช้แรงงานฝรั่งเศสยังคงเป็นไปอย่างลุ่มๆดอนๆ หากมีการรัฐประหารยึดอำนาจก็จะทำลายล้างสิทธิและเสรีภาพของกลุ่มผู้ใช้แรงงานลงพร้อมกันทุกครั้ง จนกระทั่งกลุ่มผู้ใช้แรงงานได้รวมตัวกันก่อตั้งเป็นสหภาพแรงงานขึ้นเป็นครั้งแรกภายใต้หลักสิทธิและเสรีภาพที่ได้รับการรับรองคุ้มครองในปี ค.ศ.1839 แต่ก็ไม่ได้เป็นไปโดยราบรื่นนักมีการออกกฎหมายปราบปรามและลงโทษการรวมกลุ่มของผู้ใช้แรงงานเป็นระยะๆ ทั้งๆ ที่จุดประสงค์เพื่อช่วยเหลือปกป้องผลประโยชน์ของกลุ่มอาชีพ แต่กลับต้องถูกปราบปรามอย่างหนักจากรัฐบาล ส่งผลให้องค์กรของผู้ใช้แรงงานตกอยู่ในสภาวะระส่ำระสาย มีการลงโทษผู้ที่เกี่ยวข้องกับสหภาพแรงงานอย่างหนักหน่วง แต่ก็ทำให้ได้สร้างความย่อท้อให้กับผู้ใช้แรงงานไม่ กลับเป็นแรงผลักดันให้เกิดรวมตัวกันมากขึ้นและแพร่หลายไปในทุกสาขาอาชีพ แต่หนทางก็ไม่ได้เป็นไปอย่างราบรื่นนักและไม่ประสบความสำเร็จดังที่คาดหวังไว้ เพราะปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ล้วนมาจากความหวาดกลัวและเกลียดชังที่รัฐมีต่อกลุ่มผู้ใช้แรงงาน รัฐจึงสร้างกำแพงเพื่อกีดกันสิทธิเสรีภาพของกลุ่มผู้ใช้แรงงานด้วยการออกกฎหมายห้ามเพื่อเป็นการจำกัดสิทธิของผู้ใช้แรงงาน

อันสืบเนื่องจากการถูกกดขี่ซึ่งทำให้มีการประชาชนชาวปารีสพยายาม รื้อฟื้นอำนาจคอมมูนแห่งปารีสขึ้นมา ซึ่งย่อมสร้างความกระทบกระเทือนต่อรัฐบาลกลางอย่างแน่นอน รัฐจึงหาทางกำจัดเสียโดยให้กองกำลังทหารบุกกรุงปารีสเพื่อปราบปรามประชาชนชาวคอมมูน แต่ก็ไม่ได้ง่ายอย่างที่คิดเพราะประชาชนชาวคอมมูนได้ออกมารวมตัวกันต่อต้านตามท้องถนนนับเรือนแสนเพื่อสกัดกั้นการบุกเข้ามาของกองทหารจนเกิดการปะทะกันและเกิดการนองเลือดขึ้น ประชาชนชาวคอมมูนถูกกวาดต้อนและมีการสังหารหมู่เกิดขึ้น เหตุการณ์ในครั้งนี้ถือเป็นการนองเลือดครั้งสุดท้ายและกลายเป็นตำนานเล่าขานต่อมาในหมู่นักปฏิวัติและขบวนการสังคมนิยม บทเรียนและข้อสรุปในครั้งนี้สะท้อนให้เห็นว่าคอมมูนแห่งปารีสจะทำให้มีการจัดตั้งระบบการปกครองตนเองของชนชั้นแรงงานประสบผลสำเร็จได้ จึงทำให้กลุ่มสังคมนิยมสืบสานอุดมการณ์และแนวคิดจัดตั้งเป็นพรรคแรงงานฝรั่งเศส (The French Worker's Party) ในเวลาต่อมา โดยมีนโยบายที่ผสมผสานความต้องการของชนชั้นแรงงานและแนวทางของคอมมูนกับนโยบายทางการเมืองเข้าด้วยกัน (สัญญา สุวิงบุตร, 2558, หน้า 159-161) เมื่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมได้บรรลุเป้าหมาย ความยากจนก็ได้ละลายหายไปจากชนชั้นแรงงานความมั่งคั่งของชีวิตได้ฉายออกมาจากแววตาของพวกเขาเหล่านั้นอีกครั้ง

ในยุคปฏิวัติอุตสาหกรรมในฝรั่งเศส (ค.ศ.1850) ได้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างเศรษฐกิจฝรั่งเศสเป็นอุตสาหกรรมอย่างชัดเจน ที่กล่าวเช่นนั้นเพราะกระบวนการเปลี่ยนแปลงของโครงสร้างอุตสาหกรรมฝรั่งเศสเริ่มตั้งแต่ ค.ศ. 1770 และเป็นไปอย่างช้าๆ นานนับศตวรรษจนกระทั่งปี ค.ศ.1850 เริ่มปรากฏระบบโรงงานอุตสาหกรรมขึ้นอย่างชัดเจน มีการนำเอาเครื่องจักรอุตสาหกรรมเข้ามาแทนที่แรงงานมนุษย์ ส่งผลให้ชนชั้นแรงงานต้องประสบกับวิกฤตอัตถ์ลักษณะของชนชั้นอีกครั้ง เมื่อการขยายตัวของกลุ่มชนชั้นกลางที่ถือว่าเป็นผลผลิตของวิถีสังคมแบบทุนนิยม และทำให้กลุ่มชนชั้นแรงงานกลายมาเป็นมนุษย์เงินเดือนไปโดยปริยาย เมื่อมีการนำเอาเครื่องจักรอุตสาหกรรมเข้ามาใช้ ทำให้ผู้ใช้แรงงานต้องทำงานและอยู่กับเครื่องจักรเป็นเวลานาน จนเกิดความไม่พอใจขึ้นในกลุ่มผู้ใช้แรงงานเพราะการที่คนทำงานต้องอยู่กับเครื่องจักร

เป็นเวลานานยอมทำให้สูญเสียความเป็นคนลงไป ซึ่งเป็นการทำลายศักดิ์ศรีของความเป็นคน (Lefranc, Georges, 1972, p.33) กลุ่มผู้ใช้แรงงานจึงรวมตัวกันเพื่อเรียกร้องสิทธิเสรีภาพในการเคลื่อนไหวเพื่อปกป้องสิทธิของตนเอง จนกระทั่งปี ค.ศ.1875 ฝรั่งเศสได้รัฐธรรมนูญอีกครั้ง แต่รัฐธรรมนูญฉบับนี้ก็ยังไม่มีการพูดถึงสิทธิเสรีภาพของประชาชนและไม่มีกรกล่าวถึงคำประกาศปี 1789 ทั้งๆ ที่ผ่านมากลุ่มผู้ใช้แรงงานได้ต่อสู้เรียกร้องสิทธิของตนเองอย่างหนักหน่วง จึงเกิดการเคลื่อนไหวนัดหยุดงานของผู้ใช้แรงงานแม้จะเป็นสิ่งที่ผิดกฎหมาย แม้ภายหลังพระเจ้านโปเลียนที่ 3 ยอมให้สิทธิการนัดหยุดงานกับกลุ่มชนชั้นแรงงานภายใต้การรับรองของกฎหมายก็ตาม แต่ในความเป็นจริงยังมีข้อห้ามซ่อนอยู่คือข้าราชการไม่มีสิทธินัดหยุดงาน ถ้าหากนัดหยุดงานก็ให้ถือว่าสิ้นสุดสัญญาการทำงาน เหตุที่มีการห้ามข้าราชการนัดหยุดงานเพราะข้าราชการเป็นกลุ่มที่ถ้าหากเคลื่อนไหวย่อมส่งผลกระทบต่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจ การเมืองและสังคมของประเทศอย่างมากจึงยินยอมเฉพาะผู้ใช้แรงงานในภาคส่วนอื่นที่ไม่ใช่ข้าราชการเท่านั้น

เวลาล่วงเลยจนเข้าปี ค.ศ.1946 สิทธิในการนัดหยุดงานของข้าราชการจึงปรากฏขึ้นภายใต้การรับรองคุ้มครองสิทธิตามกฎหมายเช่นเดียวกับผู้ใช้แรงงานในภาคส่วนอื่นที่รัฐธรรมนูญได้บัญญัติไว้ว่า “บุคคลย่อมมีสิทธิที่จะทำงานและสิทธิในการรับจ้างทำงาน บุคคลจะต้องไม่ถูกละเมิดสิทธิในการทำงานหรือรับจ้างทำงานด้วยสาเหตุเกี่ยวกับกำเนิด ทัศนคติ หรือความเชื่อส่วนตัวบุคคลสามารถปกป้องสิทธิและผลประโยชน์ของตนโดยการเข้าร่วมกิจกรรมของสหภาพแรงงานหรือเข้าเป็นสมาชิกสหภาพแรงงานที่ตนเลือกได้”

สิทธิในการนัดหยุดงานให้เป็นไปตามขอบเขตของกฎหมายที่ว่าด้วยเรื่องดังกล่าว

ผู้ใช้แรงงานมีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่อง สภาพการทำงานและการดำเนินงานของหน่วยงาน โดยผ่านทางผู้แทนแรงงานของตน”

สิทธิของกลุ่มผู้ใช้แรงงานยังได้มีการกล่าวซ้ำเพิ่มเติมในรัฐธรรมนูญฉบับที่ ค.ศ.1958 ว่า

“ประชาชนฝรั่งเศสมีความผูกพันอย่างลึกซึ้งกับเรื่องสิทธิมนุษยชน และหลักความเป็นไทแห่งชาติซึ่งได้ประกาศเมื่อ ค.ศ.1789 และได้มีการกล่าวยืนยันและเพิ่มเติมในบทนำของรัฐธรรมนูญ ค.ศ.1946” (จินตนา ดำรงเลิศ, 2555, หน้า 144-145)

ในปีถัดมาได้มีการกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับการนัดหยุดงานที่จะส่งผลกระทบต่อสาธารณะต้องประกาศล่วงหน้า 5 วันซึ่งออกมาเป็นกฎหมาย แต่ก็ไม่ได้เป็นไปอย่างเคร่งครัดเพราะเหตุการณ์ความวุ่นวายที่เกิดขึ้นในเดือนพฤษภาคม 1968 มีการนัดหยุดงานประท้วงที่ประกอบไปด้วยนักเรียนและกลุ่มผู้ใช้แรงงานในฝรั่งเศส ด้วยแรงกระเพื่อมจากคนกลุ่มเล็กๆ จนลุกลามไปสู่คนกลุ่มใหญ่เพราะความเพิกเฉยที่รัฐทำให้ประชาชนรู้สึกเหมือนถูกทอดทิ้ง จนกลายเป็นการเผชิญหน้ากันทั้งในลักษณะที่มีความขัดแย้งและความผสมกลมกลืนกันระหว่างวาทกรรมการต่อสู้ทางชนชั้น ตามแบบมาร์กซิสม์ที่มีหัวใจอยู่ที่ชนชั้นแรงงานกับวาทกรรมเสรีนิยมตามแบบพวกอนาธิปไตยนิยม (Anarchism) การเคลื่อนไหวครั้งนี้พวกเขาได้นิยามความรู้สึกของการเติบโตมาในฝรั่งเศสปลายยุค 60 ไว้ว่า “เราไม่มีคนนำ ไม่มีอะไรให้เราตาม ไม่มีใครรับผิดชอบชีวิตเรา มีแต่เราเท่านั้นที่ต้องรับผิดชอบต่อตัวเอง” ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงการต่อสู้ด้วยตนเองและเพื่อตนเองแบบเล่นเองเจ็บเองไม่มีแอสตันอิน (Stand-in) และไม่ได้คาดหวังว่าใครจะเข้ามาช่วยนอกจากตนย่อมเป็นที่พึ่งแห่งตน (พิมพ์ชนก พุกสุข, 2562, ออนไลน์) เพราะความตระบัดสัตย์ของรัฐที่ตกลงยอมรับเงื่อนไขข้อเรียกร้องของผู้ชุมนุมแต่ในขณะเดียวกันก็ลอบกัดโดยใช้กำลังตอบโต้จนเกิดการเสียเลือดเนื้อขึ้น จึงส่งผลให้ผู้ชุมนุมต่างก็ปฏิเสธอำนาจรัฐและเรียกร้องความเท่าเทียมกันทางสังคมของทุกชนชั้นจึงส่งผลกระทบต่อรัฐบาลอย่างมาก ซึ่งปฏิเสธไม่ได้เลยว่าการปฏิบัติทั้งของอังกฤษและฝรั่งเศสล้วนมีจุดหมายสูงสุดที่เหมือนกันคือมุ่งที่สิทธิเสรีภาพของมวลชนโดยเฉพาะกลุ่มชนชั้นแรงงานที่เป็นฐานของการพัฒนาประเทศที่กลายเป็นจุดเปลี่ยนทางวัฒนธรรม สังคมและศีลธรรมในประวัติศาสตร์ของอังกฤษและฝรั่งเศสในเวลาต่อมา

ผลจากอนุสัญญาภายใต้องค์การแรงงานระหว่างประเทศ หรือ ILO

ได้มีการเกิดขึ้นขององค์การแรงงานระหว่างประเทศ หรือ ILO ภายหลังจากเจรจาทำสนธิสัญญาแวร์ซายส์ (ภายหลังสงครามโลกครั้งที่ 1) ซึ่งเป็นการร่วมกันก่อตั้งโดยประเทศอุตสาหกรรม อันมีสาเหตุมาจากการกำเนิด การปฏิวัติอุตสาหกรรมที่ทำให้ระบบเศรษฐกิจเจริญอย่างรวดเร็ว แต่ใน ขณะเดียวกันผู้ใช้แรงงานก็ถูกกดขี่ถูกเอารัดเอาเปรียบอย่างหนักจนทำให้เกิด ความวุ่นวายในสังคม อันเป็นผลให้องค์การต่างๆ ของผู้ใช้แรงงานได้ร่วมกัน เรียกร้องสิทธิเสรีภาพแก่ผู้ใช้แรงงาน เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและความเท่า เทียมกันในสังคม (International Labour Organization (ILO), 2564, ออนไลน์) จึงนำมาสู่การถือกำเนิดและการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของกลุ่ม ผู้ใช้แรงงานในระดับประเทศภายใต้ ILO และอนุสัญญาต่างๆ ภายใต้อัน ILO ที่มี วัตถุประสงค์สำคัญสำหรับผู้ใช้แรงงาน เพื่อให้มีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น เสรีภาพในการแสดงออกทางด้านต่างๆ เสรีภาพในการสมาคมต่อรอง ร่วมและสิทธิในการแสวงหาความมั่นคงทางด้านต่างๆ อันจำเป็นต่อการดำรงชีพ ซึ่งเป็นการต่อยอดถึงความสำคัญและความจำเป็นของสิทธิในการรวมตัวและ เจรจาต่อรองร่วมถือเป็นเครื่องมืออันสำคัญในการสร้างความเป็นธรรมและการ กินดีอยู่ดีให้แก่มวลมนุษยชาติ

ดังที่ปรากฏในอนุสัญญาฉบับที่ 87 เสรีภาพในการสมาคมและการ คุ้มครองสิทธิในการรวมตัวที่เน้นย้ำถึงการให้สิทธิเสรีภาพกับผู้ใช้แรงงาน ใน การสมาคมและมีสิทธิในการรวมกลุ่ม การแสดงความคิดเห็น ซึ่งถือว่าเป็น หลักการพื้นฐานทางด้านสิทธิมนุษยชนที่สำคัญที่สุดหลักการหนึ่งของ ILO ใน การเป็นหลักประกันสำคัญให้กับคนทำงานและจะทำให้สังคมมีความเป็นธรรม สามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสันติสุข ยังเป็นการลดช่องว่างระหว่างคนรวยกับคน จน และยังเป็น การส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยให้พัฒนาไปได้ อย่างเข้มแข็ง และเป็นการส่งเสริมทางด้านสิทธิมนุษยชนอีกด้วย และ อนุสัญญาฉบับที่ 97 การรวมตัวและร่วมเจรจาต่อรองที่สร้างความเท่าเทียมกัน ระหว่างนายจ้างกับลูกจ้าง ซึ่งรัฐจะต้องปฏิบัติภายใต้กรอบที่ได้วางไว้เพื่อ คุ้มครองลูกจ้างและนายจ้างแบบไม่เลือกปฏิบัติ รวมถึงองค์การของลูกจ้างและ

นายจ้างจะต้องมีอิสระจากกันโดยต้องไม่มีการแทรกแซงซึ่งกันและกัน แต่ในขณะเดียวกันเมื่อเกิดปัญหาขึ้นทั้งสองฝ่ายจะต้องหันหน้ามาเจรจากันเพื่อให้ปัญหาต่างๆ ได้รับการแก้ไขโดยสันติวิธีและประนีประนอมต่อกัน

เมื่อเข้าสู่ยุคโลกาภิวัตน์แนวคิดอนาธิปไตยกลับเข้ามามีบทบาทแนบชิดในการจัดการเรื่องทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองของโลกสมัยใหม่ แนวคิดอนาธิปไตยได้ถูกนำมาใช้เป็นต้นแบบในการจัดการระบบเศรษฐกิจต่างๆ ในปัจจุบันอาทิ ระบบสหกรณ์ ระบบกรรมสิทธิ์ส่วนรวม การสร้างชุมชนสีเขียวขนาดเล็ก ระบบเศรษฐกิจแบบพึ่งพาตนเอง และเกิดการแลกเปลี่ยนสินค้าบริการอย่างยุติธรรมและเท่าเทียมกัน เป็นต้นแบบทางด้านสังคมที่มีการจัดการให้เกิดความเท่าเทียมกันของคนในสังคมให้เป็นแบบสังคมไร้ชนชั้นไร้ศักดิ์ดินา และเป็นต้นแบบของการจัดการรูปแบบทางการเมืองที่เป็นประชาธิปไตย มีการจัดองค์กรแบบกระจายอำนาจ เน้นในเรื่องของการมีส่วนร่วมและมีสิทธิเสรีภาพที่มีกฎหมายให้การคุ้มครองรับรองเป็นไปตามอนุสัญญาฉบับที่ 87 เสรีภาพในการสมาคมและการคุ้มครองสิทธิในการรวมตัวและอนุสัญญาฉบับที่ 98 การรวมตัวและร่วมเจรจาต่อรอง ที่ประเทศฝรั่งเศสได้ให้สัตยาบันรวมถึงประเทศอังกฤษก็ได้ไปให้สัตยาบันรับรองด้วยเช่นกัน จึงเป็นเงื่อนไขที่กฎหมายภายในประเทศที่เกี่ยวกับสิทธิของผู้ใช้แรงงานจะต้องสอดคล้องกับอนุสัญญาทั้ง 2 ฉบับดังกล่าว จึงส่งผลให้ประเทศทั้งหลายในโลกที่ไปลงสัตยาบันรับรองอนุสัญญาทั้ง 2 ฉบับแล้วจะต้องออกกฎหมายภายในประเทศเกี่ยวกับสิทธิของผู้ใช้แรงงานต้องมีความสอดคล้องกับหลักสากลคืออนุสัญญาทั้ง 2 ฉบับเพื่อให้เกิดการส่งเสริมและคุ้มครองผลประโยชน์ทางด้านเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองของกลุ่มผู้ใช้แรงงานอันเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานที่สำคัญของประชาชนในประเทศที่มีระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย เพราะถือว่าเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้เกิดการขับเคลื่อนของระบบแรงงานทั้งองคาพยพย่อมส่งผลให้เกิดการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองของประเทศในระยะยาว

ในกลุ่มผู้ใช้แรงงานของอังกฤษที่ได้รับการปกป้องคุ้มครองสิทธิเสรีภาพต่างๆ ภายใต้รัฐธรรมนูญและภายใต้อนุสัญญาฉบับที่ 87 และ 98 ด้วย

สิทธิเสรีภาพทำให้กลุ่มผลประโยชน์ไม่ได้จำกัดบทบาทเป็นเพียงกลุ่มผลประโยชน์ทางสังคมที่เป็นผู้ใช้สิทธิเลือกตั้งทั่วไปเท่านั้น แต่เป็นการรวมกลุ่มจนเป็นองค์กรขนาดใหญ่และมีการพัฒนาไปสู่กลุ่มผลประโยชน์ทางการเมืองที่เข้มแข็ง จนกลายเป็นพรรคการเมืองขนาดใหญ่ที่สามารถชนะการเลือกตั้งเป็นแกนนำจัดตั้งรัฐบาลได้ โดยสมาชิกพรรคที่พรรคส่งลงสมัครเลือกตั้งส่วนใหญ่มาจากผู้นำทางด้านแรงงานในสหภาพแรงงานต่าง ๆ โดยเฉพาะจากกลุ่มสมาคมเฟเบียน(Fabian Society) ที่ยึดแนวทางแบบสังคมนิยมปฏิรูป จึงกล่าวได้ว่ากลุ่มผลประโยชน์ทางด้านแรงงานของอังกฤษมีการพัฒนาไปสู่กลุ่มผลประโยชน์ทางการเมืองที่เป็นพรรคการเมือง มีการผสมผสานนโยบายทางด้านแรงงานในระบบสังคมนิยมให้เข้ากับนโยบายทางด้านเศรษฐกิจในระบบทุนนิยม พรรคแรงงานในปัจจุบันจึงมิได้มีผู้ให้การสนับสนุนแต่เพียงผู้ใช้แรงงานและกลุ่มผลประโยชน์ทางด้านแรงงานเท่านั้น แต่ยังมีกลุ่มผลประโยชน์ทางสังคมกลุ่มใหม่เข้าร่วมให้การสนับสนุนพรรคด้วย ทางด้านกลุ่มผู้ใช้แรงงานของฝรั่งเศสได้พัฒนาไปเป็นขบวนการแรงงานที่มีบทบาททางการเมืองอย่างมาก ซึ่งกลุ่มผู้ใช้แรงงานหรือสหภาพแรงงานของประเทศฝรั่งเศสถือว่าเป็นกลุ่มที่มีบทบาทการเคลื่อนไหวทางการเมืองอย่างอิสระภายใต้รัฐธรรมนูญ และภายใต้อนุสัญญาฉบับที่ 87 และ 98 ไม่ถูกรับรองโดยระบบพรรคการเมืองในระบบรัฐสภา โดยกลุ่มผู้ใช้แรงงานหรือสหภาพแรงงานต่างมีสิทธิเสรีภาพที่จะแสดงออก และขับเคลื่อนข้อเรียกร้องต่าง ๆ ทั้งเรื่องที่เป็นผลประโยชน์ของกลุ่มและผลประโยชน์ทางสังคม จึงพบว่ากลุ่มผู้ใช้แรงงานมักจะประกาศนิตยุดงานและเป็นแกนนำเดินขบวนเรียกร้องผลประโยชน์จากรัฐบาลทั้งในลักษณะที่มีเหตุการณ์รุนแรงและไม่รุนแรง ซึ่งมักจะมีพรรคการเมืองฝ่ายตรงข้ามกับรัฐบาลเข้าไปรวมและให้การสนับสนุนอยู่บ่อยครั้ง กลุ่มผู้ใช้แรงงานหรือสหภาพแรงงานจึงเป็นกลุ่มที่มีบทบาททางการเมืองทั้งผู้สนับสนุนพรรคการเมืองที่มีอุดมการณ์ตรงกับกลุ่ม และดำเนินงานเรียกร้องทางสังคมอย่างอิสระไม่ขึ้นอยู่กับพรรคการเมืองฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดทั้งสิ้นแต่จะเป็นตัวแปรในการเลือกตั้งอยู่เสมอ สหภาพแรงงานฝรั่งเศสถือเป็นสหภาพแรงงานที่มีความเข้มแข็งในระดับต้นๆ ของโลกก็ว่าได้ สาเหตุที่สหภาพแรงงานฝรั่งเศสไม่ได้

พัฒนาไปเป็นพรรคการเมืองอย่างพรรคแรงงานของประเทศอังกฤษ เพราะฝรั่งเศสมีสหภาพแรงงานใหญ่ๆ ถึง 4 กลุ่ม ซึ่งในแต่ละกลุ่มสหภาพแรงงานต่างก็มีแนวความคิดอุดมการณ์ที่แตกต่างกันไป จึงเป็นเหตุให้แต่ละสหภาพแรงงานมีจำนวนสมาชิกไม่มากพอจึงไม่มีอำนาจในการเจรจาต่อรองกับรัฐบาล เมื่อมีเหตุการณ์เกิดขึ้นจึงต้องมีการรวมตัวกันเฉพาะกิจของสหภาพแรงงานต่างๆ เพื่อร่วมขบวนการในการเรียกร้องผลประโยชน์เมื่อสิ้นสุดเหตุการณ์ก็จะแยกย้ายกันไป

บทสรุป

จากที่กล่าวมาแล้วทั้งหมดทำให้มองเห็นภาพว่ามนุษย์ผู้เป็นผู้ใช้แรงงานที่มีความสำคัญและยิ่งใหญ่ในการสร้างอารยธรรมของมนุษย์ตลอดห้วงเวลาที่ผ่านมา ได้เป็นผู้ก่อบ้านสร้างเมืองมาจากหยาดเหงื่อและความเจ็บปวด รวดร้าวจนก่อเป็นประเทศต่างๆ ที่มีความเจริญรุ่งเรืองมีการพัฒนามาจนถึงปัจจุบัน แต่พวกเขายังคงมีความลำบากยากเข็นยังต้องต่อสู้ดิ้นรนเพื่อเรียกร้อง ร่ำหาสิทธิเสรีภาพ ทั้ง ๆ ที่สิทธิเสรีภาพมีอยู่ตามกฎของธรรมชาติมาอย่างช้านาน เมื่อยุคสมัยเปลี่ยนไปกลไกระบบของสังคมก็เปลี่ยนแปลงตาม จึงทำให้สิทธิเสรีภาพที่มีตามธรรมชาติต้องมาอยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ที่กำหนดโดยมนุษย์ด้วยกันเพื่อให้การใช้สิทธิเสรีภาพต้องเป็นไปโดยไม่กระทบต่อสิทธิเสรีภาพของคนอื่น และการที่มนุษย์เดินทางท่องโลกกว้างไปอยู่แต่ละประเทศเพื่อแสวงหาความมั่นคงให้กับชีวิตโดยใช้แรงงานแลก แต่พวกเขากลับมีสิทธิเสรีภาพที่แตกต่างกันกับกลุ่มคนในสังคมอื่น ผู้มีอำนาจจะต้องไม่ใช่อำนาจที่มีอยู่เพื่อเอารัดเอาเปรียบจนเกิดเป็นความหายนะจนนำไปสู่การทำลายล้างสิ่งที่เป็นอยู่ในสังคมดังเช่นที่ผ่านมา

เมื่อโครงสร้างของระบบการบริหารปกครองประเทศได้เปลี่ยนไปตามกาลเวลาจากการรวมศูนย์อำนาจไปเป็นการกระจายอำนาจสู่การปกครองในระบอบประชาธิปไตยดังประเทศพัฒนาทั้งหลาย สิทธิเสรีภาพจึงต้องมีความเท่าเทียมกันของคนในสังคมไม่ว่าจะยากดีมีจนหรืออยู่ในชนชั้นใดก็ตาม เพราะระบอบประชาธิปไตยเป็นการปกครองมวลชนจำนวนมากเพื่อคนส่วนใหญ่ของ

ประเทศ และประชาชนจะมีสิทธิเสรีภาพมากแค่ไหนย่อมขึ้นอยู่กับความจริงใจของรัฐบาล เพราะสิทธิเสรีภาพคือความภาคภูมิใจของคนชนชั้นแรงงานนั้นหมายถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ผู้เปลี่ยนโลกที่ไม่ได้แตกต่างและแปลกแยกไปจากกลุ่มชนชั้นอื่นทางสังคม แต่ภาพปรากฏได้แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการความเปลี่ยนแปลงกลไกทางสังคมของกลุ่มผู้ใช้แรงงานมันต้องแลกกับเลือดเนื้อมานับครั้งไม่ถ้วน ทั้งนี้เพื่อให้เข้าใจถึงบทบาทของผู้ใช้แรงงานที่ต้องการรักษาสิทธิเสรีภาพของตนเอง จึงต้องสร้างเงื่อนไขเพื่อให้สิทธิเสรีภาพของกลุ่มชนชั้นแรงงานสามารถเดินไปโดยไม่มีสิ่งใดมาขัดขวาง เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เกิดสิทธิเสรีภาพของกลุ่มชนชั้นแรงงานอย่างจริงจัง

จากสภาวะที่มีความทันสมัยทำให้เกิดการก่อตัวของพลังทางสังคมที่สร้างแรงกดดันทำลายรากฐานวัฒนธรรมจารีตประเพณีเดิมลง ทำให้ระบบความสัมพันธ์ที่มีการยึดโยงแบบเก่าและวิถีชีวิตที่เปลี่ยนไปไม่มีวันเหมือนเดิมเพื่อให้เกิดสิทธิ เสรีภาพและความเสมอภาคในกลุ่มผู้ใช้แรงงาน การเปลี่ยนความคิด แก่กฎหมาย เปลี่ยนศีลธรรมและจริยธรรม เป็นสิ่งสำคัญเพื่อให้เกิดความเท่าเทียมกันของคนในสังคมจะต้องทำลายโครงสร้างเก่าลงเท่านั้น การเปลี่ยนผ่านหนทางที่ผ่านๆ มาไม่ว่าจะเป็นการปฏิวัติโดยขบวนการของมวลชนหรือการเคลื่อนไหวเรียกร้องที่ผ่านมาม้วนไม่ประสบความสำเร็จ แต่ความสำเร็จที่เกิดขึ้นกลับต้องอาศัยเงื่อนไขและปัจจัยที่เป็นตัวเกื้อหนุน ดังเช่นปัจจัยทางด้านการปกครองในระบบประชาธิปไตยที่สมบูรณ์อันเป็นปัจจัยเริ่มต้น ที่จะส่งผลไปยังระบบเศรษฐกิจ การเมืองและสังคม ปัจจัยทางด้านกฎหมายที่ต้องเป็นธรรมและเท่าเทียมกัน ปราศจากการแทรกแซงจากอำนาจรัฐ ด้วยเหตุปัจจัยเหล่านี้ส่งผลให้ขบวนการแรงงานของประเทศอังกฤษและฝรั่งเศสมีความเข้มแข็งและพัฒนาการจนกลายเป็นตัวแทนของกลุ่มผู้ใช้แรงงานที่เข้าไปทำหน้าที่ เพื่อปกป้องรักษาสิทธิเสรีภาพของกลุ่มผู้ใช้แรงงานในกระบวนการทางการเมืองจนถึงทุกวันนี้

กิตติกรรมประกาศ

บทความฉบับนี้จะสำเร็จลงไปได้ด้วยความอนุเคราะห์และความเมตตาทั้งทางตรงและทางอ้อมในหลายๆ รูปแบบ บุคคลแรกขอกราบขอบพระคุณ ดร.นันทพล กาญจนวัฒน์ ผู้ให้คำปรึกษาอย่างดีมาโดยตลอด ขอขอบคุณคุณปิณเพชร มหาคุณ ผู้ที่ให้กำลังใจและความช่วยเหลือในทุกด้าน และขอขอบพระคุณเจ้าของงานเขียนทุกท่าน ที่ได้เขียนหนังสือ ตำราทุกเล่ม และเอกสารทางวิชาการต่างๆ เพื่อใช้สำหรับค้นคว้าและอ้างอิงเพื่อประโยชน์ทางวิชาการและสำหรับเขียนบทความฉบับนี้ หากมีข้อผิดพลาดในบทความฉบับนี้ผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

บรรณานุกรม

- กุลธิดา เกษบุญชู-มัต. (2561). วิวัฒนาการรัฐอังกฤษ ฝรั่งเศส ในกระแสเศรษฐกิจโลกจากระบบพิวตลถึงการปฏิวัติ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ฟ้าเดียวกัน.
- เกรียงไกร เจริญธนาวัฒน์. (2558). หลักพื้นฐานกฎหมายมหาชน. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์เดือนตุลา.
- จินตนา ดำรงเลิศ. (2555). ขบวนการกรรมกรและสหภาพแรงงานในฝรั่งเศสจากอดีตถึงปัจจุบัน. วารสารราชบัณฑิตยสถาน, 37(4), หน้า 133-151.
- ฉัตรทิพย์ นาถสุภา. (2536). ประวัติศาสตร์การปฏิวัติอุตสาหกรรมเปรียบเทียบ. กรุงเทพฯ: บริษัทธรรมสาร จำกัด
- พฤทธิสาด ชุมพล. (2544). ประชาธิปไตยแบบรัฐสภาในอังกฤษ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมพ์ชนก พุกสุข. (2562). 51 ปี “ปฏิวัติพฤษภา 1968” (May 1968). (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: <https://documentaryclubthailand.com/thedreamers-article7/>.
- สมใจ ไพโรจน์ธีระรัชต์. (2540). ประวัติศาสตร์ฝรั่งเศสสมัยใหม่. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง

- สมชาย กษิติประดิษฐ์. (2542). **สิทธิมนุษยชน**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง
- สมบัติ อารังธัญวงศ์. (2548). **การเมืองอังกฤษ**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เสมาธรรม.
- สัญญา สุวังบุตร. (2558). **ยุโรป ค.ศ.1815-1918**. กรุงเทพฯ: ศักติโสภาคการพิมพ์.
- อมรา พงศาพิชญ์ และปรีชา คุณินทร์พันธ์. (2539). **ระบบอุปถัมภ์**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- International Labour Organization. (2564). **ILO คืออะไร ILO ทำอะไร**. (ออนไลน์). เข้าถึงได้จาก: http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---asia/---ro-bangkok/documents/publication/wcms_098257.pdf
- Lefranc, Georges. (1972). **Essaissur les problemessocialistesetsyndicaux**. Paris: Payot.